

 jazykový koutek

DO-IT-YOURSELF
INTERAKTIVNÍ ZÁPISNÍK
PRO JAZYKOVÉ NADŠENCE

ZAVIŇNÁČE A PIŠKOTY

LUCIE GRAMELOVÁ

& MONIKA MATTASOVÁ

& VY

Zavináče a piškoty

Do-it-yourself interaktivní zápisník pro jazykové nadšence

Lucie Gramelová a Monika Mattasová

Vydalo nakladatelství Lucie Gramelová – Jazykový koutek

Vydání první, Praha 2020

www.jazykovy-koutek.cz

Obálka, grafická úprava a sazba:

Jana Štěpánová, studio RedGreenBlue

Ilustrace: Monika Mattasová

Tisk: TISKÁRNA PROTISK, s. r. o., České Budějovice

© Lucie Gramelová, 2020

illustrations © Monika Mattasová, 2020

ISBN 978-80-906438-9-5

O co tady jde

Kuchařky se pravidelně umísťují na předních příčkách, pokud jde o nejprodávanější knihy, a tak jsme si řekly, že když nazveme náš interaktivní zápisník *Zavináče a piškoty*, přilákáme k lingvistice větší počet lidí. Snad nám tuhle lest prominete. Recepty tu totiž nenajdete...

Místo receptů plní jednu stránku za druhou jazykové zajímavosti. Patříte k těm, kdo se mezi přáteli rádi blýsknou nějakou tou jazykovou kuriozitou? My ano

Kolikrát se vám stalo, že jste narazili v knížce nebo v hovoru na nějakou jazykovou zajímavost a neměli jste ji kam zapsat? Tak to se teď všechno změní! Jazykové zajímavosti můžete nejen zapsat do našeho interaktivního zápisníku pro jazykové nadšence, ale také dál sdílet na sociálních sítích pod hashtagem **#zavinaceapiskoty**. Pojďme šířit jazykové zajímavosti!

Těšíme se na všechny podivné etymologie, neotřelé frazeologismy i nečekané souvislosti mezi jazyky. Radost nám udělají i lingvistické vtipy a citáty o cizích jazycích.

Lucka a Monika, autorky

I. Z@VINÁČ

Český a slovenský zavináč najdeme v Evropě nejčastěji jako opičí ocásek – **německé** *Affenschwanz*, **nizozemské** *apenstaartje*, **rumunské** *coadă de maimuță* – nebo opičku – **chorvatské** *majmunčić*, **bulharské** *маймунско*, **polské** *małpa* a **slovinské** *afna*. Ve **skandinávských** jazycích se setkáme se slovem „chobot“ – jako třeba ve **švédském** *snabel-a*, které doslova znamená chobotové A. Ojedinělým řešením je **maďarské** *kukac* „červ“, **italské** *chiocciola* „hlemýžď“, **řecké** *παπάκι* „kachnička“ a koneckonců i ten náš zavináč.

Portugalské a **španělské** *arroba* je ze všech slov nejbliž u zdroje. Symbol @ se totiž poprvé objevuje právě ve spojitosti s váhovou jednotkou „arroba“, a to dokonce v 15. století.

2.

COOKIES

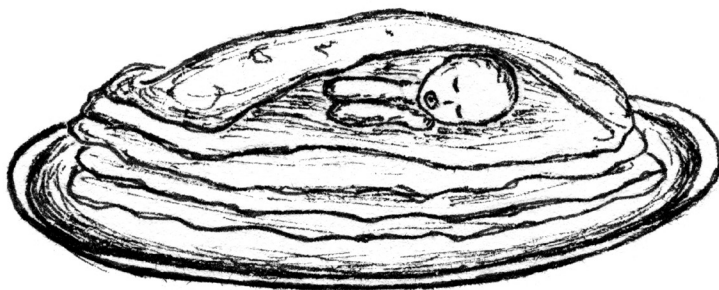

Zato **cookies** se většinou nepřekládají. A když už se překládají, tak zásadně doslova. A tak vznikají zejména ve **slovanských** jazycích roztomilé *piškoty* a *koláčky* – například **slovinské** *piškotki*, **chorvatské** *kolačići* nebo **bulharské** *бисквитки* (čti biskvitky).

3.

PLACENTA A PALAČIŇKA

Jaká je souvislost mezi **placentou** a **palačinkou**? Jen docela malá. Většinou plněná placka *plăcintă* vznikla v **Rumunsku**, odtud do **maďarštiny** *palacsinta* a k nám zřejmě přes **vídeňské** *Palatschinke* jako palačinka. Ostatně, v porodnickém slangu je placenta prostě *placka*...

4.

Co se neříká

V minulosti lidé věřili, že spousta věcí se prostě nesmí vyslovit. Abyste to nezakřikli. A tak vznikly různé eufemismy nebo nečekané opisy. Máte-li například někomu **popřát štěstí**, řeknete mu nečekaně: *Zlom vaz!* Podobně **Chorvati** přejí *Zlom nohu!* (*Slomi nogu*) a **Němci** *Zlom krk i nohu!* (*Hals und Beinbruch*). Asi nejkreativněji se s výrazem popasovali **Italové**: *In bocca al lupo!* – tedy *Do chřtánu vlkovi!*

